

Gazeta Transsilvaniei.

Gazeta este de două ori adică: Mercurul și Sâmbăta. Foișa odată pe septembra, adică: Sâmbăta. Pretul loru este pe unu annu 10 f. m. c., pe diumătate annu 5 f.; iar pentru terri străine 7 f. pe unu sem. și pe annul întregu 14 f. m. c. Se numește la tot postea imperialei, cum și la tot cunoscutii nostri DD. corrispondenti. Pentru serie „petitu” se ceru 4 cr. m. c.

Monarchia austriacă.

Ce a fostu românu? Ce este aquum? Ce pote si trebbe, să fie în viitoru?

(Urmare)

Provedintia prenumită tuturor omenilor, astăzi și românu și a instincției îngrijirii de sine. Pecatul neascultării de glasul secretă al acestui țărăni pădiori și addusă asupra lui rōie de ne-norociri necugetate. Gelosia și ambiciunea poporului invingătoriu de o parte, insinuatiunea și astutia altor de altă parte născociră tōte midilōcele spre a umili pe românu. Foră îngrijire de sene elu n'a prevedut, ceea ce se pregătia contra lui. Poporele conlocuitorie incurajate cu reesirea machinatiilor lor, de ași mări poterea cu slăbirea românu, îl impinsere cu inecul dela frătiesca împărtăsire a drepturilor societății.

Atunci numai era greu qua feudalismul celu barbaru alu unora, și appâsarea cea assuprîtoriă a altora să adducă pe românu la stare de servu. Amintită, dar anquă nu ammorti de ceea cei vini assupră, elu se svercoli și facu nesce oppintiri desperate spre recăstigarea drepturilor perduite, și spre pestrarea celor quare iu mai remasă. Poporele conlocuitorie, quare împărtia domuirea se conjură impreună, nimiciră tōte incercările lui și lă arruncără într-o stare de servitute totu mai nesuferită. Depărtat cu totul dela dreptul de a lău parte la facerea legilor tierei, și de a ocupa officiile administrative și judiciarie, i se rāpi totu libertatea individuală, îse vătămă chiaru libertatea conscientie, și se inferă cu numirea de poporu tolerat! Părăsită si de unii din fratii sei, quarii și aru si mai potută ajuta, serăciu în avearea sea materiale și impediciu dela fontană invâtiaturei, poterile lui intellegentie și morală ammortiră, și elu se dobitoci. In Verböti, in Approbate și Compilate pentru românu nu suntă legi omenesci, ci ferre și lanciuri în quare este strinsă totă existenția sea.

Acestia suntă timpi acei nesericiti, în quare românu și ajunsu Paria alu societății si numai cu unu nume de batjocură signra qua omu!

Românu era să mai suspine multu sub greutatea appâsărilor, dequă impregiură favorabil nu grăbea terminul suferintelor lui. După ce vini sub blandul sceptru alu casei austriace, a simtitu numai dequă efectele domniei părintesci a acestei dinastii. Usiorată quate pucină de grelele nedreptăți sub quare a gemută mai inainte, a incepută a resufla mai liberă si a cunoșce quă asupra lui sōrtea se indulcesce intr-unu modu simtită. Facerile de bine ce le primea dela dreptatea imperială îl incuragia să spere, quă se va ridica cu inco tulu la unu gradu equale cu poporele celelalte, quare custa subtu ariapele putinței acerii. Marile evenimente din urmă au grăbitu ster gerea cu totul a ruginiei barbari ce o mai porta românu. Cu ventul celu săntu imperiale proclamandu dreptatea legilor pentru tōte poporele monarhie, a implinitu serbintea dorintia a românu. Elu eu bucuriă se vede aquum regenerat și ridică la dignitate de omu. Chiamată a se împărtăsi de tōte drepturile allăturea cu sorele popore binecuvantă provedintia pentru actul de mare enviintă alu rescumpărării sele. Recunoscătoriă, prenumită fostu totu deuna quătre făcătorii sei de bine, inima românu va bate necontentu pentru

imperatul și pentru dreptatea acea nepărtinitoriă quare i a assiediatu în positiunea de astădi.

Dar să nu ne inselăm, si retăcirea din urmă să fie mai rea de quătă cea d'anteiu. Positiunea acesta fericitoră in quare se vede redicătă românu nu e scopu, dequătă numai midilocu de a se ferică și ași face unu viitoru frumosu. Imperatul din inaltimă trouului ia măngăiatu suferintele si dorile si ia datu ceea ce a dorită si a merită; dar este lucru alu îngrijirii lui de a se arrâta vrednicu de ceea ce a dobendită. Să salute cu bucuriă epoca acesta nouă in quare a intrat; dar cu cea mai mare gelosia să scie a pestra neattisă și nevătămata positiunea fericitoră, in quare se vede assiediată. Icôna suferintelor trecute să o aibă tolă de una inaintea ochilor si pătimirile de mai inainte săi fie scolă practică, quare sălă invetie si săi arrate fundamentale cele nemiscate ca trebuio a le pune la fericirea sea. Săsă adducă amminte, quă legile subtu alu quârora scutu măntuitoru se afflă aquum iau assecurată totu appârare si inlesnirele spretotu ce e bună, priuntiosu si folositoru fericirii sele; dar in ultima instantă elu singură e faurul ei. Să cugete diao si nōptea, să se inflōre si să tremure, qua nu quumva diu vina sea să cadă ear in starea acea dorerosă, sub quare a gemută in seculii trecuti, să tragă după sine blâstemul strânepotilor si batjocura posteritatii foră spe rantiă de compătimire din partea cuiva. — (Va urma.)

Sabiniu, 28. Aprilie. Credem quă cititorii foilor acestora suntă curiosi a affla lucrul acelu important, a quâruia ideu o concepură cei trei bărbați ai nostru Iancu, Auxentiu si Balintu. — Nu voim să abusăm cu răbdarea cea indelungată a veri quâruia, quare se interessădă a cunoșce norocitul conceptu si laudabilea sapătă a acelor bărbați distinsi in Inalta consideratiune Imperială si in onorea noastră. Acelu lucru de mare insemnătate este: fundarea unei societăți literarii române, quare va avea de scopu cultura si dezvoltarea limbii, si publicarea de cărți folositorie.

Petrus de necessitatea unui assemenea institutu, quare conditiu uediā asia de strinsă cultura poporului, acel trei bărbați se invorâ si hotărâră a'lui insinția, facindu totu odată si actul de fundație. — Sciindu quă acestu institutu fără funduri nu numai nu poate prospera, ci nicu nu se poate realisa spre a adduce fructele dorite, i au dotată depunendu quate trei unu capitale de 2500 fl. m. c., quare să si datu pe interesu la cassa de pestrare de aici. In actul de fundație e denumiră cinci bărbați, pe quarii și provocări săi insarcină qua să compună statutele trebuintiose, pe quare appoi să le substerne Inaltul Guberniu spre approbare si intârire, si după aceea să facă pasii cuviintiosi pentru organisarea societății si intrarea ei in viață.

Abia să respândită in Sabiniu scirea despre generosa cugetare de quare fură insuflătii fundatorii acestui institutu, si fiecare română afflătoriu aci îl salută cu cea mai viu bucuriă și lă binecuvantă din adâncului inimii. Suntemu forte securi quă simțimenterile acestea voră affla unu echo creditiosu in inima fiecărui română pene la cele mai depărtate unghiu ale intinsei monarhii, unde va străbate scirea si importantia fundării acestui institutu. Si cu totu dreptatea; quaci prejudecându scopul lui celu fericitoru, si calculându influența lui cea făcătoră de bine, institutul acesta va fi si mobilele celu mai potințe pentru dezvoltarea, cultura si fericirea nostră.

О НӨНТЪ ЦЕРЪНЕАСКЪ.

Счене падионале житр'ю акт де
В. АЛЕКСАНДРІ. *) Іану 1850.

Персоане.

Алекз. Леопескъ. Кір Гайтаніс, ло гіотатос. Мош Трохін Пъкаль, фронт. Ілена, фата ла Трохін. Фрэнзъ, піцкаш. Бы ворнічел де пэпъ. Бы прівігітор. Църані, Църанче.

Театръ дюфцишезъ о прівігіите къмъ пеаскъ. На стінг, каса ла тош Трохін. Аптижокъ счене, маи жн фнд, во скръпчов.

СЧЕНА I.

Алекз. (Жн костим de въпътъ вине алергънд din дреантъ, во пашка жп тънь.)

Фрэнзъ, (Жатръ днъ Алекз, асенине.)

Алекз. Но лъса Фрэнзъ! но лъса съ спасе.

*) Трэбэ се фін дренту пі кътъ пла се асна de читтори, карі пі сај пъскту.

Фрэнзъ. Че съ пі лас къкопашвле?

Алекз. Препеліца.

Фрэнзъ. Че препеліца? ... пін кат вреи съ звізі препеліг?

Алекз. Еї, ты вадео! съ веде къ де азі диминеадъ аї прінс препеліца де хоадъ, дакъ п'аи зърио маи димиореа кънд пе-ај свѣрат лнайст.

Фрэнзъ. Еан ласъ къкопашвле! къ доар п'ам орвъл гъмелор.

Апіе de D. Флехтенмахер.

Штів къ препеліде.

Світ талте пін кат,

Алье, дръгълаше

Бзно де вънат.

Дар ачеле пасері.

Но с'асканд, но свор,

Че стај фър де фрікъ..

Д'єш! Жисевъдор;

Шін лок де-а ле прінде

Бетвъл въпътор,

Десеорі се веде

Прінс жи ладъл дор

Алекз. (евпър.) Еї! аї ворвіт de те-аї прікіт.

Фрэнзъ. Д'апои везі къ вине зіче тош

Трохін: врабіа тълаіш вісеазъ!. Апа ші Dта къкопашвле, де кънд аї скъпат de ла

dаскала Гъйтап, tot въпнат везі пе тоате

къръріле.

Алекз. Мърі, нъмі маи помені de кацаопъл чел de даскал, явл'ар въвъдъчіле!

къ т'ам сътърат de джисъл ка de тере аке.

Фрэнзъ. Къ таре чиоф ж, ватъл крач! ... Кът дї зізліца de таре жа аззі ръкнінд пін оградъ: Мо Фрэнзъ! то пъскасі, нъ мі ласа та кърканіа сі фъга пе порта, то! ... — Паркъ ей світ къшкаш ка съ пъзеск кърканіл яз! тъка й-ар фріпц, съ тъпълъче!

Алекз. Д'апои ей, ты Фрэнзъ, че ма пъзеск ка ел де кънд мі х'ял пъс пе кап та та та та, ка съ ты прокопсеасъ!

Авем тотъ докредерев да вървадіи дисърчинаді въ към-
попереа статюелор ші съптом сеаврі, въ кондеші де прін-
чіпе съпътбосе ші ажтаді въ ideiele автор вървадіи ком-
пеганді да обвіентя ачеста, вор пане союзъдіи ачестеја
літерарій рошъне фундаменте солиде ка съ бресьъ ші съ
проспере.

Сперътъ къ до. губерні, каре спрѣжне ші дѣлѣръ-
ціаъ орі че дотрепріадеpe каре адѣче ферічіре попорелор
товархіе ші търіре тропвлі, за фавора ачест іастітът
атът de тревбічос пентръ кватора Ромъпіор, ші пріа
дпалта войъ че ва віневои а да, за кончеде ка съ іатре дп
віадъ. Кредемъ къ фіеваре Ромъпѣ пре кът се ва вѣкѣра
де ставліреа ачесті іастітът, пре атът се ва априде de
вп фок спре а контрізвѣ къ тѣте потериле сале торалі ші
матеріалі пентръ кресчереа ші просперітатеа лжі.

Фіє ка цеперадівнаа пресінг съ сч'я а предіві ачест
інстітут вальбреа ші імпортандіа лві, центр ка віне
фачеріле лві съ се житіндъ кв фолосе таріла цеперадівіле
вртъбре! Фіє ка памеле фтодаторілор съ треіасъ ж
етерп дін превнь кв ферічіта лор ідеъ ші кв повілва лор фантъ!

Блажів 6. Маі. Астъзі М. С. Д. Епіскоп, де ж-
презъ кв В. Капітвя, ші чеіаланді преоді din корпвя про-
фесорале, слвжінд вп пъръстас, адве жертвъ пе днрврватъ
пс алтарвл атотпогітелвї дп тъпа вървіа се афль віада
челор потінді din лвте, жвокта ка ші ачелор маі девілі
— пептв сволетвя до Домвя репосатві тіністрв-пре-
седіоте Прінчіпе Фелік de Шварцелверг; ла каре трістъ
дзаремоніз аестътвръ: ч. р. комісаріат свччерквларів, ч. р.
комісаріат de жастідів, ч. р. оффіціолат de вонтріввдівє,
ші ч. р. оффіціолат de відіміа фінандіале; маі жвокло: кор-
пвя професорале, тнерітва ствдібсь ші вп пвтърос из-
блік — впіндовші кв тодії піеле ші трістеле сале рвгъдівій,
ші девотаменте пептв ферічіта одіховъ а сволетві таре-
лві вървівтв de стат, върві din інітв сіочерь і пофтіт, ка-
се і філь ціерна вшіоръ!!!

Ліпова дн Бърат. Ері сосі ачі тълт стървіто рівл пеоптв вълтвра тінерімеі ротъне рефескв консіларів ші інспектор сколарів, D. Константін Іоанновічів. Дса дін маі наинте де тóте ревів сколастік. Врънд а се інкредиоуда деспре спорізл тінерімеі дн пропъшіре се дінвръ есамене дн фаца Dcale дн лтвѣ класіле, ші дн фінеле лор авітн тінерімеа ла чёрчетарев скблей ші лхайтарев днтръ фе річітoreле днвъдътврі, оръндvi доріта ляминаре. — Де ачі се десе дін превпъ кт певлікв, че фг фацъ ла есамене, ла каса орашвлі, вnde вa сфътврі пърітешті тішкъ ініміле комініеі спре днбвпътъдіреа стърї сколаре, ші ефентві ка саларіеле днвъдътврілор атът ротаво-католічі цертані, кт ші але ротъвілор дн тъсбръ егаль, adикъ дн лок de 180 ф. т. к. съ се днбвпътъдасъ ла съма de 250 ф. т. к. дела 1. Окт. а. к. дачепъод. Попорък стръвътв de квінтеле ачестві зелос пъріоте се оффері ка тóтъ вóіа аші днппліні ачеаста скъдеро пеоптв Ферічтарев фйлор съї.

Лъстънд ачест есемпляр съзенір ѝ въ фолосъл паціюеи пептре каре на сечера реквюштиңда еї, олеъ стімател върват ла континвареа къльториеи, че о фаче єз аша фръ

Фрэнсъ. Че съ фактъ?... Съ те прі-
копасакъ?

Алекъ. Тотъ зіоа тъ сімеште съ зікъ тіпто, тіпти, тіпти.

Аре: Квтъгріцъ драгъ.

Че неказ не mine! ах че съпъраре!
Съ зик тóтъ зioа, tot жи гра тare:

Тінто, тінтіс,
Тінтіс, тінті; }
Шінто, піптіс, віс

Шілтіс, вінчі,
Ардъл фокъ даскал! қаштъ пекъжеште, | віс
Ба съ шъ жреце греко-пършите!

Фрэпъ. Тіпто, птісі? ха, ха, ха! па-
ре къ се ват калічій дн гэръ. Тіпто, птісі
тис.. ха, ха, ха.

Алекъ. Анон лас de ны ізві маі він
въпнатъл а иъсері де кът літва пъсъреаксь.

Францъ. Къ ай ші дрентате къкопа
шъле. Че есте шай францос de кът вънатъл

Арие de D. Флехтеншахеръ
О! че въквріе
Симъ дн пепт-de-одатъ,
Кънд въд пе къмпіе

тіссе реєстрате пентръ пацієнти. Біоеквівалентъ - челоръ
бюлі съл комітезе не тот локва!!

Віена. Деспре фолосвл сеаѣ пефолосвл корпоръцівпіор цехале. Токта акт пе къод се аштеантъ вв пѣтнай пептре зла сеаѣ алта діо провіції, чи пептре топархія дитревагъ о дефінітівъ органісъціоне а тѣтвор месерійор, към ші а репортвлі сеаѣ референціе ачелораши кътръ капіталішти сеаѣ къпіталірі, кътръ пегь-деторі ші кътръ продвчевді, към ші кіар кътръ Стат, — Жирпалвл „Baaderer“ пе дитіппівъ кѣ вв артіклі ал съѣ, дитръ каре ел вв пѣтнай веагъ кѣ тогвл орі че фолос ал корпоръцівпіор цехале ка корпоръцівпі органісате ашea към ле ведем поі дї зілеле постре, чи тогодатъ апъръ кѣ тог adinsвla, кѣ цехібріле дї веаквл постре съят фортє стрікъчосе ші перікблосе пептре indвстріз ші келтвръ. №-мітвл жирвал зіче дитре алтеле твлте ашea:

Noi жи във din чеи din врътъ артикли а и поштрй
ворърът десваре апъсътoreле д'испропорцивн аптрв тоге
ратврile de тесерii, ши адаосерът къ ачелеашi изврчедъ din
предомниреа къпіталврілор (жи кът адікъ къпіталшитъ чеi
тари дефігъ ши търциескъ предврile танвънтувлор ши
але тънчei дънь плаввл лор), еар апоi ам претiнс, къ то
гъвернi вън есте даторiв а житимпiа релеле ачестеа прiп
житродвчереа баокврiлор de кредит, дела каре орi
чие съ пойтъ лва ванi житпрятът къ о таi шаре жилеспiре
ши съ тiжлоchiasкъ престе тог, ка къпіталврile съ се жит-
пардъ ла таi твлте тъoi. Астъzi воiт а не окъпа къ а-
челе д'испропорцивн каре провiн din тъсвреле челе полi-
циене але дехiврілор, прiп вртмаре стад съпт скътъл лец-
лор, вом скъртъла жисъ таi въртос твлт стрiкътoreле
вртърi каре се трагъ din токмелеле сеад статвеле дехi-
рілор постре.

Де аїчі доколо „Bandepер“ ляшінъ тóгъ матеріа ачеаста пьтма къ експемле. — Съ пьпем, зіче ел, къ тп откъ мінтев съпътось ші къ пвртърі ввое афльнд къ квтаре тесеріъ, де екс. Фъктул інелелор сеаб ал фігурелор де шах архікъ тп фолос фортє ввп, ар воі а се овзпа ші ел къ фачерea ачелораши; леціле десь п'л свферe пісі декст. Отвл се сімте жа старе ші dectoinik de а препара аст-фелів de танфъптре' десь леца жа чере ка съ адеверезе, квткъ ел ав жицьдат квтаре тесеріъ, съ таі факъ ші овкатъ де тыестрь, апоі съ се рóде пеатрв прlіmirea жи цехів.

Ашезътнеле ачестеа свот нв пътai фóрте nedренте,
чí шí въ тотъл драпоиетóре de индстрій. Жпкъ нв іа
плесаит прю кап пітъніа опрі не чинева, на таi тъл de
о діпломъ de докторат съ пе'ші къштіце, чі талентел
еминеите пот фі докторі de арте міверале, de філософії,
de дрентрі, de теолоції, медіцинъ ш. а., пътai пътеріле
съ ажте. Нв есте ашea въ тесерійле. Он віет въiedandrs
жовадъ преа віне а коче пъне; de аічі пъпъ ла волтъл
de франселе (жетле), корнрі ші колачі есте пътai ла паш,
пъпъ ла гътітъл de конфетрі еар нв e de парте. Поте ел
съ черче ші ачестеа? Dóмne фереште, цехітріле нв'л съ-
ферен, афаръ пътai даkъ ел с'ар д'єримна а таi фаче къте
чині ani de жпвъдътвръ жпкъ ші ла коврігъріт ші ла кон-
фетъріт, прю братаре въ тотъл 15 ani, пептв ка кънд ва
фі съ еесь не д'єлір. Доктор de пъле. Доктор ші Do-

СЧЕНАРІЙ

Алекъ, Гайтапіс, Франзъ.

Гайтаніс. (житрънд піп стъпка) Ах! вах! ме скотосан! (възънд пе Алекс) А! еci катергари мі а трасо къ тъфекі ла іпокіменз а me?

Алекз. №7 вина твоя кіп даскале...
Те-ам ляят де о капръ сельватікъ.

Гайтапіс. Капра, крапа! Се крапі ме то капра сз, ме оло.
Фрэпъ. Жжпъне даскале . . .
Гайтапіс. Зарина юс ту маддени кашан

Гайтаніс. Звінне іце ти моїх коле; єго
сингл моріотатос! азтівтв, то?

Гайтаніс. Ласа, ласа катератене къ
в'оіш дреце еш не амзандоі кънд а вені къкюп

Леополдъ, баракато симитале де на ясі.. ам
сі ці.. ам сі ці... (стерпнътъ)
Алекъ. Іншада!
Фернътъ. Ні, я тишилъ артъ!

Гайтан. Мерзъ ла дяволо къ сисала,
ке път стѣй дине ши-а местекато піпера-меса
іс то такакені.

Алекъ (Личъ лвъ Фропъ). Ехъ ямъ въреат ассеарь о солидъ Лотреагъ.

де франселе ші dr. de конфетврі, съ ажторъ ла връста та-
таръ de 30 ani! (Допъ ачеев съ порпіаскъ ла кълъторії,
съ се ре'нтбркъ съ факъ капвл de тыестрв до връстъ de
врео 40 ani.)

De кънд статвріле аѣ лоченіт a deckide фронтіерел
лор ла танѣфъпгврі ші фавріката стрыїне, de атвачі аст-
фелів de ашезъмінг цехале отбръ пътai industria патріо-
тикъ. De аїчі зртъ къ дп тімберіле таі тóте Статвріле десянін-
даръ прівілєцівріле цехале, ші твока (лакра, лабреа), кареа
есте прітвя ші чез таі грос ісвор ал ногъдіе надіонале, о лі-
вераръ de тóто легътвреле. (Adikъ каре кът пóте ші штіе
лакра, не агъта съ ші кънтице къ твока тъпілор орі а
канблі съѣ, вар каре пз врэа а лакра, de ші ар пътевя преа
віне, съ пз тъпънче, съ се лотінзъ de фоме.) Франца,
Англіа, Olanda, Фусерь челе дінгі, каре аѣ десянінцат де-
хіріле; дп а. 1810 ле зртъ ші Пресіа. Ші еать къ токма
ди ачесгea Статвріе industria ші квлтвра се афъ ла квл-
тва лор. — Ап Австріа лжкъ се афъ поустатеа леци-
латівъ а Статвріе de твлт дп чеврть къ інстітутеле це-
хале. Атпераатвя Франціск се сілісе a десянінца о гръмадъ
de австріи цехале, ба десянінцъ ші кътева цехіврі.
Ап Ломвардіа Іосіф II пріп edikt din 15. Марцій 1786
десянінцъ тот фелівл de цехіврі. De атвачі месеріеле ші
тотъ industria пайтвръ около de мінвне. —

Вiena, 8. Mai. Пела $1\frac{1}{2}$ бръ десътъ амази соки Mai. Са **Лимператъл** Ресиеи, Николај ю капиталъ, Mai. Са **Лимператъл** Франчиск Йосиф, дин превъз въ Мареле Принчипе ръс Константио ші въ цеверал-адъютантъл Mai. Сале, кон-
теле Грізне, еширъ лодатъ пела 1 бръ десътъ тезъл поп-
дъл драите въ локомотивъл сепаратъ пътъ ла стадіона de
перпонтаре, Прераб, спре джитишареа ші пристреа Маре-
жі Оасе, заnde дн фортъреацъ се днгълпиръ днвий то-
нархі dec de dimineадъ; de ачі днсодіді къльторіръ дн 4
бръ пътъ ла Вiena. Къпрісъл кърдій локомотивъл ера
серътореште днфръмседат ші гъстъвос декорат. Саловъл
заnde се аштента ера префъкът днтр'о гръдинъ, плінъ de
чело таі днфръмсъщетбре флорі. Пріп асташавре аштен-
тъ о тълдіме de авткорітъді тілітарі ші чізілі, дн фрв-
теа кърор ера архідчеле Альбрехт ш. а.; Цепералі ера дъ-
адъстаді дн чеа таі стрълвачъ парадъ, дндре карій ера
ші комендантъл тіл. ал Австріеи, контеле Шаафготче, ба-
ронъл Белаич ш. а. ш. а. тълді, дин превъз въ персона-
лъл амбасадеи ресеншті. Деачі джълекаръ Монархіи кътъръ
картеа днперътъеасъкъ, дндре дадесътите маке de прівіторі
ші Mai. Са днператъл Ресиеи дескълекъ дн деспърдътъ-
тъл салбделор, че фръ прегътите de тітибріс спре прімі-
реа лаі.

Імп. Ніколаїв ера дътвръкат днп впіформъ де цеперал Австріак, вар Mai. Са імператвл посрѣ днп впіформъ де цеперал русск.

Пътъ кънд ва речъпоеа дата. Николай до Biena помъ-
викъдивоеа датре Biena ші Варшовіа се ва ціоеа пе'нтр-
рвотъ пріп кврірі. Токта же 10, не кънд се ціие ревізия
чел таре Ап Франца, ва фі ші ачі Ап Biena ви ревіз стръ-
лазіт. —

Францъ. (Личет лвъ Алекс) Сът фи
нче ш'ви пинърши де чеи рош.

Гайтаніс. Не зіць?

Гіттаріс Фуртак відповів:

Галтапіс. Фъте къ пз сти тоцино-
излос де есті... Да а вені ел татато дими-
тале ма тосия аїде... (Лп нарте) Ам сін
траго міа фаланга ка ла даскало Ціріакос.

Гайтаніс. (Фріос) Гізzi!.. mi a zico

гизі!.. (вреа съ алерпъ дзпъ Алекс, дар се отреще вѣтънѣде де шеле) Астента си теніхеско сї, парогті.

Гравеско єг берванті.
Франзъ. № те да кацкавал!
Гайтанич. Кацкавалі! (се ренеде дас
въ Франзъ)

Гайтаніс. (как десятідев'ятирічний, що піаре)
Він же вже існує! ми біше ці турбози!

Алекъ. Хай Фропъ, терпі кв mine ?
Фропъ. Ба яз нот квокашвле, кв

Францъ. Ва по чюкъ ходимъко, на
чаричъ де-нинъ астътъ.

Алекъ. Да чие се търітъ?

— Пріп-реколеділлеа преапелъ din 25. Апріле, с'а
прескріп de звіформъ туттор амплюаційор дн Бонрапія,
афаръ de чеї поліціенешті, de інспекторі ші комісарії ві-
цилієі фінансіяре, звіформа маріаръ, Атіла.

Лінія де телеграф ла Сівіїз, десь ким се скріє, ва фі
ольпъ ла філеле лаі Іеніз гата.

— Депъ о корреспондингъ din Песта, се штие хотъ-
рът къар динт'о преавалъ ависаре, къмъ ли 4 Іюнъ въ
всичи Mai. Са императъ Францискъ ли Песта, споре а къ-
рси опимире се фак тарі прегъти.

— Mai. Са са Andreas a opdina, на administretъцівна по-
лідіанъ пе віторів съ се деспѣрдаскъ де кѣтъ міністерія
інтернії съ се Любінське о дипереторів полідіанъ св-
аремъ, пентъ Каре с'ят ші десмін de Шеф Л. М. К.
Кемпен de Фіхтенстамм.

— **Он** обігер маре de персонае каре дн революцівпса
дн вртъ се арътаръ въвзвѣторі ші лауръ парте актівъ ла
комітереа крїтві de Маїестате днші азларъ кондемпнареа
са пріп ждеката великъ дн Песта. Не вони днторче ші
ла о скрѣтъ спечіїкаре ачелораші шаі въртос а apde-
левілор.

— Е de локомотив, къ, дасъ какъ се скріє, се ва то-
діфіка есаменъ де Стат ал де соърцъ търтваді цеперал аша,
ка Ап мокъл фатретваді ствдіс ал історіі звіверсале, съ
фіе де ажанс пімат о квіосчіодъ звіверсалъ din історія
Австріи.

Terra românească și Moldavia.

Аїчі джпъртъшітъ оғісъл Domneckъ проміс №п. №п.
треквтъ:

„Но і Варъ в Dіmіtrіe III tіrvei, кв тіла лві
Дампезеž Doma стъпвітор а тогъ Цара-Ромънааскъ. Къ-
трє департаментвла кредіндеї. Щпї дні кввіошій егвмені аі
тъпвістірілор жакінате, жофьдішъндасе за Ноі, чрп пріп
жальъ де за 14 але ачестеї лві съ жтввсътъдім кондіціїле
кв каре вор а ареної за пвціп вшпър de тошії ал кърора
термін се жтввсъште естіма. Длзі шефіл департаментв-
лві лі ва кітма ші ле ва аръта къ: 1. Ап прівінда па-
графвлві 19 дела арт. 140 ал ледіврі певтв френтвріле
ші даторіїле речіпроаче жтре провретарі ші сътені, каре
чрева ка жтвоіеліле съ фіе съвършите шасе лві чел пвдів
тai наінте de a жткіріа тошіїа, Ноі, пріп офісвя пострв
дела 7. Іспн Nр. 1149, ам кітмат лзареа амінте атът а
Преасфіндітвлві Мітроволіг ші а ізвіторілор de Дампезеž
Епіскопі, квт ші а Кввіошілор Егвмені de овште, ка пріп
о матвръ ші овштеаскъ квзгвіре съ факъ фъръ зъбавъ пв-
вере ла кале певтв прогътіброеа лзкрапе а жтвоіелілор.
2. Нам жачетат пріп офісвя пострв дела 14. Дек. 1851
Nр. 1749, аї жндемна деснре ачеаста ші а чрева а къ-
поште ресвтатвл лзкрърілор фъквте деснре жтвоіелі, ка
съ погъ слжі френт темеіз ла кондіціїле поїльор жткіріері.
3. Възънд къ пічі о зртаре нв са фъквт днпъ атъта стъ-
рвіндъ, а треввіт ка, асемънат арт. 2 днл ледівріа певтв
регвзлареа аверілор ші венітврілор вісерічешті, съ днп офі-
свя дела 25. Фебр. 1852 свят Nр. 194 ші съ чрева ка пріп
о кіпсвіре матвръ съ се ашеге пріпдінвріле, днпъ каре съ се
алътвіаскъ кондіціїле деснре жтвоіеліле певтв прісбсе.

недеплійт. Еї демвстрънд, къ отвѣтъ пѣ се
піоте пічі деќетъ а се юккінзі дењлін фѣръ ап-
тітеса масквалінъ ші фемінінъ, къ зчеста рі-
дикаръ двалістълъ сексуалнъ ла пріичінъ алъ пре-
дцівнѣй, ші, асфелъ дъндъ снідце snim, писеръ
канетъ ла тóтъ чеарта пептръ інтъетатса din-
тре върбатъ ші фемінъ.

Ші бърватл ші фенеса жиі аре ръп-
дзіта, місівnea са; Апделепцівnea креатор-
лзі а Жнестрат не фількаре кя факалтъді по-
трівіте скопылі фіекърсia. Феріче de бърва-
тла, каре жиі къносче місівnea ші нг скать-
ть dim сфера бърътгааскъ жп чеа фемеа-
съ; тот аша се піоте жіче despre феме. —
Квадціл ші търіа есте квалітатеа че се кв-
віне ші shade віне върватлі; modestia,
въндецеле сълт diamantеле челе пепрецьіт
але фемеей. **Ди** яже пітка нг е тай гре-
дос, тай върчюс декът върватл фрікос ші
слав; ші ear de алтъ нарге пітка нг діфор-
мезь тай таре не о твіере декът каприца,
тъпія, чеарта тіл апекътвріле върътесті. —
Джіпізів не о фемеей нг о арти жи тъ-
пія, кя пыръл възвоі, кя окій скъптиі; ші
де алтъ нарге не чи върват-шевъд кя фер-
ка de торе жи бръз, кя окій стмеріді, ші ажвіе!

Cronică străină.

Франца, Парис. Лд. Наполеон мігі вівсяче по-
біти, щі азиме по французі; французі сант пісочі коши
вътвръпі, кърора ле тревзе първре жакърі ка съ пълногъ;
Давъ че Л. Наполеон въ о тицьтате de пекретъ стрікъ
парламентарістві ші преса, въ каре въ автъркът таї твъл
тімп попоръл француз: актъ жі фінансъ въ валюти, въ сър-
въторі де тог феліл. Актъ вені за ръод парада мілітаре.
Сервътобреа ачеаста о фак офіції de la 1 дивіціоне мілітаре
до опбреа преседінтелі. Да 11,000 de боспіді с'аї інвітат
пъль актъ. Салеле вор окна о свіръфадъ de 9000 ме-
трі; II. Нзмаі летома че се чере ла рідікареа ачеаста
квєтъ 20,000 франчі. Сала de dang се ва іламіна de 24,000
ламіні. Орхестра ва конга dia 300 твсікані. Данцъ
се ва фаче дп колоне. Пентръ преседінтеле се ва рідіка
дп тіжловъл сале о трівъпъ, ка съ поль ведеа песте тоді.
Ка ла 4000 dame се вор вътвъ тішкъ лікер дп астъ саль
de данцъ. Фільваре дамъ ла інграпе прімените вътвъ въ-
сет de флорі. 100 офіції въ дої цепералі дп франте вор
ліндеміні сервіціла de комісарі аї валюти. Тоді інвітаци
аї съ вінь ла вал дп віформъ.

**Лд тіжловъл ъстор сервътобре, валюти, данцърі кам-
піоніт сімбріаді по джачетевъзъ а фръпре о лапче дпъл алта
пентръ джіродчера джіперівлъ. Де соїл ачеаста есте ші
зп артіклъ до жірналъ „Певлік“ de Чесена, съв тітвъ:
Ліпперів, Ренблікъ саї Монархіъ? D. Чесена дефінезъ: Ліпперів, ка пе вп гіверн ал впві indibid
пентръ фолосъл твътврор; ренбліка, ка пе вп гіверн ал
тілдітім, каре пе толь зіба въ тітве капрічіеле ші песта-
торпічіеле сале се вагъ ші твътврь тревіле півліче, ші дп
фін монархія, ка пе вп гіверн ал впвіа пентръ фолосъл
впві мінорітъді, ал аристократіе. Ачест ліптачіт се дебіаръ
пе фадъ пентръ Ліпперів, каре джіревъл дп севе віль-
тъділе монархія, ad: opdinеа ші ставітатеа, въ каракте-
рів демократік ал ренбліче, фіръ се аївъ дефектеле про-
пrij ла джібеле астъ форме de гіверн. Mai джкою „Пе-
блік“ въ съ джіредіндео по ламе, въ Франца въ ад-
върат воіеште джіперів ші чере таре ка съ джіреве
одать попоръл, въ че вреа: Ліпперів, Ренблікъ, саї Мон-
архіъ? пентръ ка съ скапе одать Франца de гріжа фі-
торълъ, de гіверне провісірі. „Давъ фаптъ пої ші актъ
авет джіперів, зіче ел, дар въл авет дпъл формъ. Аѣ
dоп гъндігі въ се таї афль астъл дп Франца ренблікапі
дп спірітвъ констітюції лві Мараст (1848)? Давъ джі-
трейтвъ вотевъл ал вотевъл війверсале скімбареа ренбліче
дп джіперів пе есте пітві о джіревъціїв де формъ? Дп
тімпетвъл ачеаста афльсе врівн северан таї ліцітім, таї
пітвіт, decoupe амбреа ші джіредіреа попоръл севі таї
север, ка Лд. Наполеон? Нзмаі семі-гівернеле се твъ-
цьтеск въ семі-авторітатеа саї семі-лібертатеа — тімвіл
лібертъді політіче ла пої 'шай фъзіт веавъл! Нзмаі авто-
рітатеа domneште, рецеазъ, воіеште, есекът, opdinъ. Давъ
асте че таї фаче пітвіл? Съ лъсът лікргріле съ вінь...
„Попореле, zice de Местр, тодівіна ав гівернъл че'л те-
рітевъзъ.“ De свотем demnі de ренблікъ, съ о ц'пем; de
сантем demnі de джіперів, ел вавені. Съ аштептът пітвіл.“**

Джір'ачеа партідіже вътвітв се астжітеръ, ші пріп-
перъвдара лор дпні търеск' ревъ. — La 1. Maii соїтета
театръ фінквръцареа дпвъдътторілор попоралі протес-
танці дпні о шедінгъ, дп каре D. Гізі афль окасівне а
фаче аласівні політіче асвіра сітвадівпі пресіоте а Фран-
ці. Дп епоха постъръ, zice ел, дп каре тот есте песекър
ші въ дідоіаль, ші пітвіл зорві спре прогрес петъгъдіт,
есте въ пітвітінгъ а ста пе лок саї ренпші. Такъ D. Гізі
с'ар фі діовт de че'л зіче, вълд с'афла дп капвъ гівер-
нълъ, ар фі скъпат монархія dia Івлів. Оаменії дпсъ, вълд
съ афль дп вілтвіа пітвірі, пар къ і апвъл вътежеал,
амедеал! — Mai дъвпъл се гъсіръ плакате пе първъ
дп каре се прокіета попоръл ла сквімаре; плакателе п'аввръ
алт реєллат, декът таї твълте арестві. Дп лъвптръ паче
ші opdine. — Дікът пентръ політіка din афарь пъль актъ
Лд. Наполеон ларівегъзъ, дпсъ п'аші а цертвріто. Со
ворвеште къ ар фі аплекат спре Австрія; север е къ вра-
чеве веke а французілор джіонтра перфіділві Альбіон се
оценеште въ тітве тіжлобчеле.

London, 7. Маїв. Съ штіе въ дп Англія агріклітвра
ажтпсе ла вілтвіа са. Чи фіндкъ джіре пропріетарі тар-
ші джір'е църапіт сътвіт есте o diiferінгъ діфрікошатъ, ші
стерівіа токта актъ се оквіл въ проіентвъл впві міці саї
ажтареа інтереселор агріклітвістічъ.

**Ачесте kondії, візвітіе дп адспареа Преасфіндітвії Мі-
трополіт, а ізвіторілор de Dmnezei Епіскопі ші а шефъ.
лві департаментві крідингі, с'аї джітъріт de Ноi дпнъ
поваца ліціврі ші с'аї овіштіт, прекът тог д'авна с'а тр-
мат. Але дар kondії пеатръ аверіле вісерічешті, афарь
din ачестеа, пічі п'ятем квіште, пічі е ла тьпа постъръ а
ле да въ карактер легал. Даві шефъл департаментві
кредінгі ва п'єн джайліа въвішілор егзімпі аї тъпъсті-
рілор лікінате, ісъліді дп жалъвъ, въгіріле de сеамъ de
таї ес, ші сантем джіредінгат въ вор преді тобъ джі-
ріжіреа че въ чеа таї десевършітъ квіщенів адбечет
пентръ десволтареа ші везъшіреа інтереселор сінтелор
тъпъстірі. Да din джіогрівъ десь ле ва деклара, въ ле
дъм воеа а лікіріа естіма п'єнів п'ятръ de тоші, въ въ-
роре терпін се джіліешті актъ, въ сімпла ші копрісъ-
тіреа класъ, ба аренташи съ іа тог венітвъ тоші пе
сантем са джітъръ тітвіе джіоктім дпнъ діспосіділе воні ле-
ціврі, ресервъндіші сътпъпіреа а квіште, дрент kondії,
пентръ фіекаре дп парте de ачесте тоші, дівоїеліле че
въвішій егзімпі вор фаче конгльоріт §§ лор 9, 10 ші 11
ал арт. 140, ші пе каре сътені ле вор търтврісі джайліа
комісілор катаграфічешті въ сант джітъръ адевър десевър-
шіте въ а лор ввіль ввіе ші твългвтіре.**

Дрент ачеаса, де вор стърві п'оль дп сефършіт въві-
шій егзімпі джітъръ а лор чеरере, пе пе джіпотрівіт в'ї
лъса а фаче джіліріера тошілор дпнъ кіпіл арътат, дпн-
діл въл десь ачеастъ атітвдъ, лъсът асбіръле ші толь
респандеріа, атът деспре скългтъпітъ че ар п'єтвісвірж-
dint'acheаста ла преділ джіліріері тошілор, вътъ ші деспре
стъпіареа сътенілор, пентръ каре сантем датор а адбече
о осевітъ прівегере, таї алес ла джірідчіріа впві п'оль
ліціврі, ші деспре прілежіріле de рекламації че о съ ласе
deckise аренташилор, върора лі се ва деклара de актъ,
ка съ пе ле ретьпъ дп вртъ врего вквъпт de прічиніре,
къ хотрът пічі о чеरере de деспъгвірі с'аї de десфіндаре
de контракт дп прівінда дівоїелілор ші а реслітателор
че ар ісвірж дінтръпісле, пе ва фі прімітъ сант пічі въ
вквъпт. (Бртвіа зъ ісълітвра M. Сале.)

Про. 506, авт 1852, Апріле 15.

Се штіе въ пела a. 1848 венітвріле монастірілор дп-
лінате ла сінтале локврі din Іївра Ромъніасъ ера въ
тіліон ші опт сътві тіл леі, вар din Молдавія таї твъл,
адікъ діе міліоне ші чіпі сътві тіл леі! Іївпіді дп гънді-
атъта прідъчівле а аверілор патріотіч! Да въ зіче чі-
піва: съ вквіне съ се дів локврілор сінтале, пентръ въ сант
ліпсіте. Лас дпсъ въ локврілор сінтале джітъ аї грътъдіт
прае тарі чете de вългврі не каре чіпі съ ле таї хръ-
піасъ, дар аноi din венітвъл монастірілор дплінате tot от
вітерціа ла локврілор сінтале таї твъл декът о тікъ зечвіалъ
din джіогріл ачел веніт атът de джісемпътірів, чі егзім-
пії de аїчі дп п'єстра пе сама лор, таї ажетъпіші ші
пеноуді ші пеноутел лор. — Bezi Рссія пе таї фъквсе ать-
теа компліменте вългврілор, чі ле лъзъ din тьпні толь
тітвіе монастіріле, дплінате пе дініліт, tot атъта. Ачеаста с'аї
дотъплат ші таї de аороне вълд въ оквіпіреа Бесарабіе
дела Молдавія (1812), вълд джітъ фъквсе толь
лікінате дпсъ din зімелі лві Стефаншарел. Racia zice: Чеев
че аї фост одать евлавівъ, астълі е влъстъм. Кългврі
с'аї звътът дела віетареа лор; статъл аре дрентвіл а ре-
лва дела еї чеев че дп влітвіа авалісъ tot a Статвіл фъ-
квсе. Стъввіл поштрі вълд аї dat тоші дп гріжа въ-
лгврілор, пе леаі dat въ вквітъ ка ачеа съ ле скідъ
афарь din патрів, съ ле десвіне de вътръ джіпса.

Noi пе таї вквіштем сікретеле пегоціації діплома-
тічес кътві въ воре дп касса монастірілор дплінате, въчі
леам пердът фіръл декът въ тіртеа депітатвілі Костаке
Філіпеск каре дпнъ въ енерціос протест че фъквсе дп
касса ачеаста, се стрътвітъ ла алъ віацъ; пе есте дпсъ
de ажетъ а шті, въ тареа імпортантъ а еї a трас асвірі
толь гріжа че о тарітъ а гівернілор din амвеле Прічиніате.

Бзкврещті, 24. Апріле. Ері фінд сървътобреа С. Георге, M. C. Domnul стъпъпітор съ десесе ла 10 бре-
жілітъріле адсе din партеа оръшарілор въ атъта вългврі
ші джіредінгі, пе вътъ п'ятрі пітвіл въ тать ад-
върат, вар пе вітре. —

Къ ачеаста окасівне ръспівсь дп. Са пріпцвіл за фе-
лічітъріле адсе din партеа оръшарілор въ атъта вългврі
ші джіредінгі, пе вътъ п'ятрі пітвіл въ тать ад-
върат, вар пе вітре. —